

A Régiók Bizottsága véleménye – A khv- és az skv-irányelv javítása

(2010/C 232/07)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- hangsúlyozza, hogy kifejezett kapcsolatokat kellene kialakítani e két irányelv, valamint az élőhelyvédelmi irányelv és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos cselekvési terv között, és mindkét irányelvnek jól megalapozott módszertant kellene tartalmaznia az éghajlatváltozás hatásának meghatározására;
- javasolja a KHV-irányelv szűrési mechanizmusának egyszerűsítését és pontosítását, továbbá azt, hogy az irányelv vezesse be az alkalmazási kör meghatározásának kötelezővé tételét, valamint egy átlátható folyamatot az esetlegesen igénybe vett tanácsadók akkreditálására;
- javasolja továbbá, hogy a KHV-irányelvben kötelezővé kellene tenni az alternatív megoldások kiértékelését, a környezeti hatásvizsgálat érvényességi időtartamának meghatározását, illetve az esetlegesen jelentkező jelentős környezeti hatások, valamint az elfogadott korrekciós és védintézkedések hatékonyságának nyomon követését;
- hangsúlyozza, hogy a KHV-val kapcsolatos nyilvános konzultációnak a lehető leghamarabb meg kell kezdődnie, például az alkalmazási kör meghatározásának szakaszában vagy a szűrési szakaszban, és minimumkövetelményeket kell kidolgozni arra vonatkozóan, hogy hogyan lehet a KHV-dokumentációt a leghatékonyabban elérhetővé tenni az érintett nagyközönség számára;
- az SKV-irányelvvel kapcsolatban a következők szükségességére hívja fel a figyelmet: az irányelv alkalmazási körének egyértelmű szabályozása; annak jobb meghatározása, hogy a környezeti jelentésnek milyen információkat kell tartalmaznia; az ésszerű alternatívák konkrét meghatározásának kötelezővé tétele; a jelentős környezeti hatások, valamint az elfogadott korrekciós és védintézkedések figyelemmel kísérését lehetővé tevő módszerek és mutatók kidolgozásának kötelezővé tétele; valamennyi kezdeményezésnek magában kell foglalnia a szubszidiaritás, az arányosság és a jobb szabályozás elveit;
- úgy véli, hogy az SKV-irányelv hatékony végrehajtásának biztosítása érdekében *kapacitásfejlesztésre* van szükség a tagállamokban.

Előadó:	José Macário Correia (PT/EPP), Faro polgármestere
Referenciaszövegek:	A Bizottság jelentése a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a KHV-irányelv alkalmazásáról és hatékonyságáról
	COM(2009) 378 végleges
	valamint
	A Bizottság jelentése a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a stratégiai környezeti vizsgálatról szóló irányelv (2001/42/EK irányelv) alkalmazásáról és hatékonyságáról
	COM(2009) 469 végleges

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

A. Általános megjegyzések a regionális és helyi önkormányzatok szerepével kapcsolatban

1. kiemeli az SKV- és a KHV-irányelvnek mint a helyi és regionális szintű környezetvédelmi politika alapvető eszközeinek jelentőségét, mivel megelőzik az állami vagy magánberuházási programok, tervek vagy projektek esetleges környezetre gyakorolt hatásait;

2. hangsúlyozza, hogy a két irányelv alkalmazása további költségeket vonhat maga után a vállalkozások és a közigazgatás számára;

3. rámutat azonban arra, hogy egyik irányelv sem ír elő kötelező környezetvédelmi standardokat: a KHV és az SKV minőség-ellenőrzését messzemenően a nemzeti hatóságokra hagyja;

4. úgy ítéli meg, hogy bár az SKV- és a KHV-irányelv biztosítja a nyilvánosság részvételét és az átláthatóságot a döntéshozatali folyamatban, még mindig vannak olyan hiányosságok, amelyeket orvosolni kell, különös tekintettel a nyilvános konzultációs szakasz kezdetére, a nyilvánosság tájékoztatásának formájára és az információkhoz való hozzáférésre;

5. felhívja a figyelmet arra, hogy néhány szakasz tekintetében a két irányelv között átfedések mutatkoznak. Jóllehet különböző kérdésekkel foglalkoznak – az SKV-irányelv egyes köz- és magánszférához tartozó terveket és programokat megelőző szakaszban, míg a KHV-irányelv egyes köz- és magánszférához tartozó projektek vizsgálatára alkalmazandó –, nem mindig egyértelmű, mi számít tervnek, programnak, illetve projektnek, és kétségek merülnek fel azzal kapcsolatban, hogy egy adott értékelés tárgya megfelel-e mindkét vagy csak az egyik irányelv alkalmazását igénylő kritériumnak. Az értékelést ezért két lépésben kell elvégezni;

6. hangsúlyozza, hogy kifejezett kapcsolatokat kellene kialakítani e két irányelv, valamint az élőhelyvédelmi irányelv – különösen annak az alapos hatásvizsgálatra vonatkozó aspektusa – és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos cselekvési terv között, és mindkét irányelvnek jól megalapozott módszertant kellene tartalmaznia az éghajlatváltozás hatásának meghatározására;

B. A környezeti hatásvizsgálatokról szóló (KHV-) irányelv

7. megerősíti, hogy a tagállamok mindegyike átfogó szabályozási keretet állított fel, és alkalmazza a KHV-irányelvet, és számos tagállam az irányelvben foglalt minimumkövetelményeken túlmutató rendelkezéseket hozott;

8. megállapítja ugyanakkor, hogy az irányelv néhány területen tökéletesítésre szorul, és szakértői vita lefolytatását kéri a tagállamok között, különös tekintettel a szűrésre, a nyilvánosság részvételére, az adatok minőségére, a határokon átnyúló KHV-eljárásokra és a KHV más irányelvekkel és politikákkal való összehangolására;

9. javasolja a 4. cikkben, valamint a II. és a III. mellékletben előírt szűrési mechanizmus egyszerűsítését és pontosítását, mégpedig a III. mellékletben felsorolt kiválasztási kritériumok részletes meghatározása, valamint küszöbértékek, kritériumok vagy kiváltó mechanizmusok megállapítása révén. A tapasztalatok azt mutatják, hogy egyes tagállamok a küszöbértékek megállapításakor gyakran túllépik mérlegelési jogkörüket, vagy oly módon, hogy a III. mellékletben foglalt kiválasztási kritériumoknak csak egy részét veszik figyelembe, vagy azáltal, hogy egyes projekteket eleve mentesítenek a vizsgálati kötelezettség alól. Ezenkívül a kumulatív hatásokat továbbra is sok esetben figyelmen kívül hagyják, és sor kerül az úgynevezett „szalámitaktika” gyakorlatára, különösen a nagyszabású beruházási tervek vonatkozásában. Hasonlóképpen javasolja az I. és II. mellékletben foglalt projektek technikai jellemzőinek részletes kifejtését a konkrét alkalmazási terület tisztázása érdekében;

10. javasolja, hogy az irányelv vezesse be az alkalmazási kör meghatározásának kötelezővé tételét, melynek során meghatározandó, hogy a KHV keretében benyújtandó környezeti információknak milyen témakörökre kell kiterjedniük, és milyen mélységben, valamint egy átlátható folyamatot az esetlegesen igénybe vett tanácsadók akkreditálására;

11. javasolja továbbá, hogy a KHV minőségének és ezáltal hatékonyságának növelése érdekében az irányelvben kötelezővé kellene tenni az alternatív megoldások kiértékelését, a környezeti hatásvizsgálat érvényességi időtartamának meghatározását, illetve a projektek végrehajtásával összefüggésben jelentkező jelentős környezeti hatások, valamint az elfogadott korrekciós és védintézkedések hatékonyságának nyomon követését;

12. hangsúlyozza, hogy a nyilvánosság számára kellő időben tényleges lehetőséget kell biztosítani a döntéshozatali folyamatban való részvételre. A nyilvános konzultációnak a lehető leghamarabb meg kell kezdődnie, például az alkalmazási kör meghatározásának szakaszában vagy a szűrési szakaszban. Minimumkövetelményeket is ki kell dolgozni arra vonatkozóan, hogy hogyan lehet a KHV-dokumentációt a leghatékonyabban elérhetővé tenni az érintett nagyközönség számára;

C. A stratégiai környezeti vizsgálatról szóló (SKV-) irányelv

13. felhívja a figyelmet arra, hogy az SKV-irányelvnek a tagállamokban történő alkalmazása és hatékonysága vegyes képet mutat az intézményi és jogi rendszerek tekintetében, valamint a tagállamok által értelmezett szerepe vonatkozásában; ⁽¹⁾

14. hangsúlyozza, hogy bár további tapasztalatokra van szükség az SKV-irányelv alkalmazásával kapcsolatban, az irányelv számos olyan elemet tartalmaz, amelynek meghatározását az egyes tagállamokra bízta. Ezeket pontosítani lehetne egy felülvizsgálat keretében. Az RB a következők szükségességére hívja fel a figyelmet:

- az irányelv alkalmazási körének egyértelmű meghatározása (3. cikk (2)(a) és (3) bekezdés) abban a tekintetben, hogy egy adott terv vagy program hatással lehet-e a környezetre,
- annak jobb meghatározása, hogy a környezeti jelentésnek (5. cikk és I. melléklet) milyen információkat kell tartalmaznia. Az adatok megfelelő körének és a vizsgálat részletezési szintjének meghatározása, valamint az egységes környezetvédelmi kritériumok beépítése javíthatná az irányelv hatékonyságát,

- a környezeti jelentésnek (5. cikk (1) bekezdés) kötelező jelleggel tartalmaznia kellene az ésszerű alternatívák konkrét meghatározását,
- a tervek és programok megvalósításából következő jelentős környezeti hatásoknak, valamint az elfogadott korrekciós és védintézkedések hatékonyságának a figyelemmel kísérését (10. cikk) lehetővé tevő módszerek és mutatók kidolgozásának kötelezővé tétele;

15. emlékeztet arra, hogy a tapasztalatok alapján az SKV-irányelv bevezetése a regionális és helyi területtervezésbe 0,1–1 %-kal növeli a vonatkozó költségeket, valamint 20–25 %-kal meghosszabbítja a jóváhagyási időt a megszokotthoz képest, amit tekintetbe kell venni az SKV-irányelv bármely módosítása során;

16. úgy véli, hogy az SKV-irányelv hatékony végrehajtásának biztosítása érdekében kapacitásfejlesztésre van szükség a tagállamokban. Ehhez erőteljesen ösztönözni kell a kapacitásépítést, különösen a stratégiai környezeti vizsgálat szakértőinek felvételére és képzésére irányuló célzott kampányokon, valamint iránymutatásokat tartalmazó dokumentumokon keresztül;

17. megítélése szerint valamennyi kezdeményezésnek magában kell foglalnia a szubszidiaritás, az arányosság és a jobb szabályozás elveit, széles körű vitát kell indítania az összes érdekelt részvételével, fokoznia kell a természet védelmét, növelnie kell a harmonizációs szintet, valamint egyszerűsíteni a meglévő eljárásokat;

18. megjegyzi, hogy így időt és pénzt lehet megtakarítani, valamint a duplamunka is elkerülhető, mivel a polgárok már a területrendezési tervek kidolgozásakor a nyilvános meghallgatás során lehetőséget kapnak arra, hogy tájékozódjanak a tervezett megoldásokról; ezért stratégiai környezeti vizsgálatra – mint a nyilvános részvételt biztosító intézkedésre – nincs szükség. Egy ilyen vizsgálat ettől függetlenül elvégezhető egy konkrét, potenciálisan környezetkárosító projekt/terv célmeghatározásával, az alkalmazott technológiákkal vagy környezetre gyakorolt hatásával kapcsolatos alternatívák vizsgálata érdekében.

Kelt Brüsszelben, 2010. április 15-én.

a Régiók Bizottsága
első alelnöke
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽¹⁾ Mindkét irányelv alkalmazásáról és hatékonyságáról további információ az Európai Bizottság alábbi tanulmányaiban olvasható (angol nyelven):

http://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/eia_study_june_09.pdf
<http://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/study0309.pdf>